

השוואת עיבודים להצנעת שיירי-כותנה

ניסוי זחל ורוד, אזור הדרה, מצר 1989

אמנון ליסאי - מועצת הכותנה ושה"מ

אחת המטרות בעיבודי-סוד לאחר הקטיף בסתיו, היא **להצניע חומר צמחי רלוונטי בקרקע (גרעינים והלקטים) וע"י כך לסייע בהפחתת הזחל הוורוד לעונה הבאה.** מקובל לחשוב, שהצנעה מיטבית ועמוקה של חלקי צמח בהם חורף הזחל, תקטין את ההישרדות בחורף ותפחית את הסיכויים שפרפרים יתעוררו ויגיחו באביב הבא. בארץ נוהגים לבצע עיבודי-סתיו בצורות שונות לאחר הקטיף - חריש, מישתות, עקירה, דיסוק ועוד - כולל טיפול בקש הכותנה ע"י מכסחות או עקרנים. בכל הפעילויות הללו מתקבלות תוצאות שונות, הן באיכות ההצנעה והן בעומק ההטמנה של החומר בקרקע.

מאחר שהיתה עליה ניכרת ברמת הזחל הוורוד, הוחלט במסגרת מו"פ 1989-90, עונת הכותנה, לבדוק פעם נוספת את השפעת כלי העיבוד השונים וטיפולי קש הכותנה על עומק ההצנעה של **גרעינים והלקטים** בהם שוכן הזחל הוורוד. בעונה שעברה, סתיו 1989, נערך ניסוי-שדה בקיבוץ מצר שבאזור הדרה (ניסוי דומה נערך ב'4-1983 בבית שאן).

תיאור הניסוי

על-גבי שטח כותנה מזן פימה בוצעו 3 **טיפולים ראשיים** בקש הכותנה:

עומק שכבה	עיבודים					
	חריש (צרפתי)	חריש (אינטרנש)	דיסוק	פרה - פלאו	עקר מצניע 15 ס"מ	עקר מצניע 30 ס"מ
0 ס"מ	14	19	39	52	56	58
0-10 ס"מ	21	24	54	39	9	2
10-20 ס"מ	27	29	7	6	21	1
20-30 ס"מ	38	28	0	3	14	39

כמות גרעיני כותנה ב-%, עומק הצנעה לפי שכבות.

סיכום

1. החריש בולט לטובה באיכות ההצנעה.
2. אין הבדל בולט בין סוגי המחרשות.
3. בדיסק ובפרה-פלאו רוב החומר נשאר בשכבה העליונה.
4. העקרון מצניע היטב באזור הערוגה ומשאיר הרבה בפסי הדריכה על-פני השטח.

בביצוע הנסיון השתתפו:

רן חדותי, אילן צור ודורון נבו - גרנות סיבן.

יאיר זקס - משרד החקלאות אזור חדרה.
אמנון ליסאי, גדי פורד - מועצת הכותנה.
עוזי לויטה - ארגון עובדי הפלחה.

הבעת תודה

בביצוע הנסיון השתתפו כלים, טרקטורים ומפעילים מגבעת חיים איחוד, גן שמואל, הזורע, מצר ועין שמר. ■

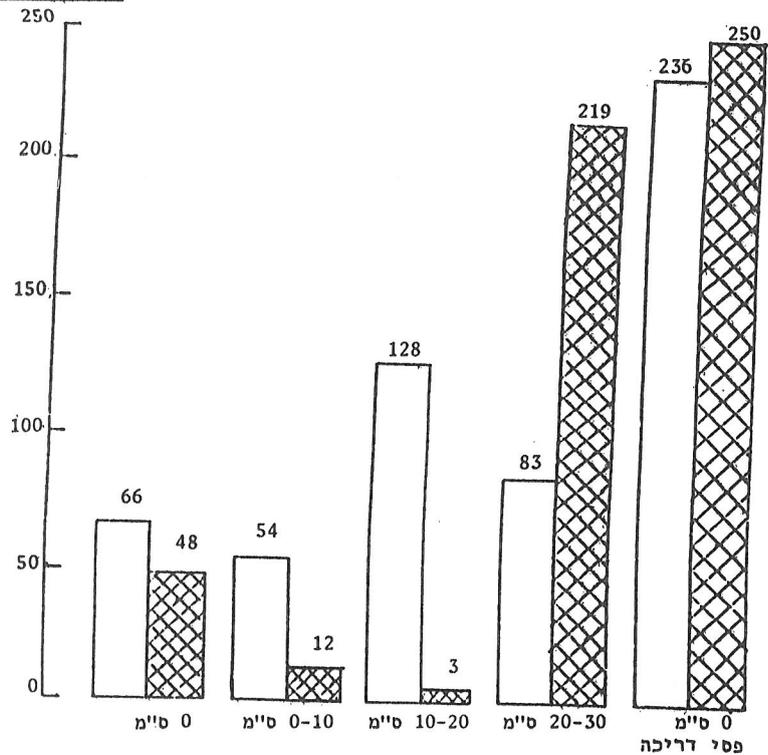
חוברת לעניין

החברת "מזרעות" מדייקות לגידולי-שדה" יצאה לאור לאחרונה. החוברת תהיה לעזר לעוסקים בנושא, לחדשים בוודאי ולותיקים - תזכורת ועידכון.

ניתן לרכישה במחלקה לפירסומים של משרד החקלאות בקריה בתל אביב, וכן בלשכות ההדרכה ברחבי הארץ.

מס. גרעינים

ל 1 ס"מ

עומק שכבות

□ עקרון מצניע 15 ס"מ

▨ עקרון מצניע 30 ס"מ

גרעיניים-כולתה מוצנעים לפי שכבות ע"י עקרון מצניע.

- כסות,
 - עקירה ופיזור על-פני השטח,
 - עקירה וסילוק הקש מהשדה.
- על טיפולי הקש בוצעו 4 טיפולי-מישנה בצורות עיבוד שונות:
- חריש (ראש צרפתי),
 - חריש (ראש אינטרנש),
 - משתת פרה-פלאו (4 רגלים בערוגה),
 - דיסק.

נוסף לטיפולים הראשיים והמישניים בוצעו שתי הצנעות בעקרון לעומק 15 ס"מ ו-30 ס"מ.

בסה"כ בוצעו 14 טיפולי-עיבוד שונים. נוסף לעיבודים שבוצעו בסתיו 1989, בחלקה נפרדת (עין-שמר), הוטמנו הלוקטים נוגעים בעומקים מ-0 ס"מ עד 30 ס"מ,

הוצבו מלכודות-לכידה כדי לעקוב ולספור את גיחות העשים באביב-קיץ 1990; כל זאת במטרה לברר אם קיים מתאם בין הלכידות לעיבודים.

בדיקות

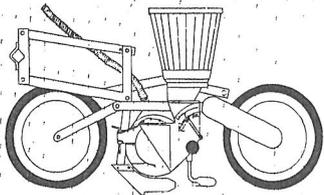
זרעי הכותנה שימשו כדגם מייצג בניסוי. נאספו גרעינים והלקטים מ-4 שכבות, מ-0 עד 30 ס"מ, ב-5 חזרות. נספרו גרעינים ל-1 מ"ר מכל שכבה בנפרד.

לפני העיבודים נלקחו דגימות היקש לשם השוואה. (הנתונים מתוארים בדיאגרמה).

משרד החקלאות
שרות ההרכב והמספיק
האגף למיכון וטכנולוגיה

מזרעות מדייקות לגידולי שדה

מנוחק T.F. 500, T.V.P. 580

הלל לואור
שלמה שמואל
יעקב ניר

ה"מ, מאגז למיכון
ה"מ, מאגז למיכון
המכון להנדסה חקלאית